

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 12. júna 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín – Smernica 92/43/EHS – Článok 1 písm. i) prvý odsek – Stav ochrany druhu – Pojem – Článok 14 – Vykonávacie opatrenia – Odoberanie vzoriek v prírode a využívanie, ktoré je zlučiteľné so zachovaním alebo obnovou priaznivého stavu ochrany tohto druhu – Článok 1 písm. i) druhý odsek – Hodnotenie priaznivého stavu ochrany populácií predmetného druhu – Kumulatívne podmienky – *Canis lupus* (vlk) – Zaradenie do kategórie ‚zraniteľný‘ na ‚červenom zozname‘ Medzinárodnej únie na ochranu prírody – Živočíšny druh, ktorý je súčasťou populácie, ktorej územie prirodzeného výskytu presahuje územie členského štátu – Zohľadnenie výmen medzi populáciami toho istého druhu prítomnými v susedných členských štátoch alebo susediacich tretích krajinách – Článok 2 ods. 3 – Zohľadnenie hospodárskych, sociálnych a kultúrnych požiadaviek, ako aj regionálnych a miestnych charakteristík“

Vo veci C-629/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Riigikohus (Najvyšší súd, Estónsko) z 13. októbra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 16. októbra 2023, ktorý súvisí s konaním

MTÜ Eesti Suurkiskjad

proti

Keskkonnaamet,

za účasti:

Keskkonnaagentuur,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia D. Gratsias, E. Regan, J. Passer (spravodajca) a B. Smulders,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

* Jazyk konania: estónčina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. novembra 2024,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- MTÜ Eesti Suurkiskjad, v zastúpení: M. Ellermaa a E. Lopp,
- estónska vláda, v zastúpení: M. Kriisa, splnomocnená zástupkyňa,
- dánska vláda, v zastúpení: D. Elkan, J. F. Kronborg a C. Maertens, splnomocnené zástupkyne,
- rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll a M. Kopetzki, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Haasbeek, C. Hermes, E. Randvere, N. Ruiz García a K. Toomus, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky 12. decembra 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 písm. i), článku 2 ods. 3 a článku 14 ods. 1 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102), zmenenej smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193) (ďalej len „smernica ,o biotopoch“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi združením MTÜ Eesti Suurkiskjad a Keskkonnaamet (Úrad pre životné prostredie, Estónsko) vo veci zákonnosti správneho aktu týkajúceho sa kvót na lov vlkov.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa pätnásteho odôvodnenia smernice „o biotopoch“:

„Keďže pre určité druhy rastlín a živočíchov sa vyžaduje všeobecný systém ochrany...; keďže by sa malo vypracovať ustanovenie pre opatrenia na riadenie určitých druhov, ak to vyžaduje ich stav ochrany, vrátane zákazu určitých prostriedkov odchyty alebo usmrčovania, pri zabezpečení možnosti výnimiek za určitých podmienok.“

- 4 Článok 1 tejto smernice znie:

„Na účely tejto smernice:

...

i) *stav ochrany druhov* znamená súhrn vplyvov pôsobiacich na príslušné druhy, ktoré môžu ovplyvniť jeho dlhodobé rozdelenie a prebytok ich populácií v rámci územia uvedeného v článku 2.

„Stav ochrany“ sa bude považovať za „priaznivý“, keď:

- údaje o dynamike populácie príslušného druhu indikujú, že sa tento druh sám dlhodobo udržuje vo svojom prirodzenom biotope ako životaschopný komponent, a
- územie prirodzeného pohybu tohto druhu sa ani nezmenšuje, ani sa pravdepodobne v dohľadnej budúcnosti nezmenší a
- existuje a pravdepodobne bude ďalej existovať dostatočne veľký prirodzený biotop na dlhodobé udržanie ich populácií;

...“

5 Článok 2 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Cieľom tejto smernice je prispievať k zabezpečeniu biologickej rôznorodosti prostredníctvom ochrany prirodzených biotopov [ako aj – *neoficiálny preklad*] divokej fauny a flóry na európskom území členských štátov, ktoré sú stranami zmluvy.

2. Navrhnu sa opatrenia prijaté podľa tejto smernice, aby sa zachovali v prirodzenom stave ochrany alebo do takéhoto stavu obnovili, prirodzené biotopy a druhy divokej fauny a flóry európskeho významu.

3. Opatrenia prijaté podľa tejto smernice berú do úvahy hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky.“

6 Článok 11 tej istej smernice znie takto:

„Členské štáty vykonávajú dohľad nad stavom ochrany prirodzených biotopov a druhov uvedených v článku 2, s mimoriadnym ohľadom na prioritné typy prirodzených biotopov a prioritných druhov [prioritné druhy – *neoficiálny preklad*].“

7 Článok 12 ods. 1 smernice „o biotopoch“ stanovuje:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na vytvorenie systému prísnej ochrany živočíšnych druhov uvedených v prílohe IV písm. a) v prostredí ich prirodzeného pohybu a zakázu:

- a) všetky formy úmyselného odchyťovania alebo usmrcovania vzoriek týchto druhov vo voľnej prírode;
- b) úmyselné rušenie týchto druhov najmä počas obdobia párenia, odchovu mláďat, hibernácie a sťahovania;
- c) úmyselné ničenie alebo zbieranie vajec vo voľnej prírode;
- d) poškodzovanie alebo ničenie miest na párenie alebo miest na oddych.“

8 Podľa znenia článku 14 ods. 1 tejto smernice:

„Ak to členské štáty na základe dohľadu stanoveného v článku 11 považujú za potrebné, prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, že odoberanie vzoriek druhov divokej fauny a flóry, uvedených v prílohe V, vo voľnej prírode, ako aj ich využitie je zlučiteľné s ich zachovávaním v priaznivom stave ochrany.“

9 Článok 16 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Za predpokladu, že neexistuje uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobuje zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, členské štáty môžu udeliť výnimku z ustanovení článkov 12, 13, 14 a 15 písm. a) a b):

- a) v záujme ochrany divokej fauny a flóry a ochrany prirodzených biotopov;
- b) pre zabránenie vážneho poškodenia, najmä úrody, hospodárskych zvierat, lesov, rybného a vodného hospodárstva a iných typov majetku;
- c) v záujme zdravia a bezpečnosti ľudskej populácie alebo z iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane tých, ktoré majú spoločenský alebo hospodársky charakter a priaznivé dôsledky primárneho významu na životné prostredie;
- d) na účely výskumu a vzdelávania, ožiovania a obnovy týchto druhov a pre operácie rozmnožovania potrebné na tieto účely, vrátane umelého pestovania rastlín;
- e) aby sa za podmienok prísneho dohľadu, na selektívnom základe a v obmedzenom rozsahu, umožnil odber alebo držanie určitých vzoriek uvedených v prílohe IV v obmedzenom množstve stanovenom príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.“

10 Príloha II k tej istej smernici, nazvaná „Druhy živočíchov a rastlín, o ktoré má Spoločenstvo záujem a ktorých ochrana vyžaduje označenie osobitne chránených oblastí“, medzi týmito živočíšnymi druhmi uvádza najmä „*Canis lupus* (s výnimkou estónskej populácie...)“.

11 V súlade s prílohou IV k smernici „o biotopoch“, nazvanou „Živočíšne a rastlinné druhy, o ktoré má Spoločenstvo záujem a ktoré vyžadujú prísnu ochranu“, je *Canis lupus* súčasťou týchto živočíšnych druhov „s výnimkou... estónsk[ych] populáci[i]“.

12 Podľa prílohy V k tejto smernici s názvom „Živočíšne a rastlinné druhy, o ktoré má Spoločenstvo záujem a ktorých chytanie a zber vo voľnej prírode a využívanie môže podliehať správnym opatreniam“, estónske populácie *Canis lupus* môžu podliehať takýmto opatreniam.

Estónske právo

Zákon o ochrane prírody

- 13 Ustanovenie § 1 looduskaitseadus (zákon o ochrane prírody, RT I 2004, 38, 258), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o ochrane prírody“), znie:

„Cieľom tohto zákona je:

- (1) ochrana prírody zachovaním jej rozmanitosti a zabezpečením priaznivého stavu prirodzených biotopov a druhov fauny, flóry a húb;

...“

- 14 Ustanovenie § 3 zákona o ochrane prírody, nazvaný „Priaznivý stav biotopu a druhu“, v odseku 2 stanovuje:

„Stav druhu sa považuje za priaznivý, ak počet jeho populácie naznačuje, že tento druh bude dlhodobo naďalej pretrvávať ako životaschopný komponent svojho prirodzeného biotopu alebo svojho biotopu na párenie, ak územie prirodzeného výskytu tohto druhu neklesá a ak existuje a pravdepodobne bude naďalej existovať dostatočne veľký biotop na to, aby sa zabezpečilo dlhodobé zachovanie populácie tohto druhu.“

- 15 Ustanovenie § 49 tohto zákona, nazvaného „Akčný plán na ochranu a manažment druhu“, stanovuje:

„1. Vypracuje sa akčný plán:

- (1) na organizáciu zachovania druhu patriaceho do kategórie ochrany I;
- (2) na zabezpečenie priaznivého stavu ochrany druhu, ak z výsledkov vedeckého zisťovania veľkosti populácie druhu vyplýva, že doterajšie prijaté opatrenia to nezaručujú, alebo ak si to vyžaduje medzinárodný záväzok;
- (3) pokiaľ ide o manažment druhu, ak výsledky vedeckého zisťovania veľkosti populácie druhu ukazujú významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie alebo ohrozenie majetku a ľudského zdravia v dôsledku nárastu populácie druhu.

2. Akčný plán musí obsahovať:

- (1) údaje o biológii, množstve a rozdelení druhu;
- (2) podmienky na zabezpečenie priaznivého stavu ochrany ohrozeného druhu;
- (3) rizikové faktory;
- (4) cieľ ochrany alebo manažmentu;
- (5) priority a harmonogram opatrení potrebných na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany alebo na manažment druhu;

(6) rozpočet na organizáciu ochrany alebo manažmentu.

...“

Zákon o poľovníctve

- 16 Ustanovenie § 21 Jahiseadus (zákon o poľovníctve, RT I 2013, 2), v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o poľovníctve“), nazvaný „Monitoring zveri“, v odseku 4 stanovuje:

„Orgán uvedený v odseku 3 tohto paragrafu [Keskkonnaagentuur (Agentúra pre životné prostredie, Estónsko)] každoročne vypracuje monitorovaciu správu o zveri. Monitorovacia správa musí obsahovať tieto údaje:

- (1) opis stavu populácií zveriny;
 - (2) zmeny stavu populácie zveriny;
 - (3) predpovede stavu populácie zveriny a rizikových faktorov;
 - (4) odporúčania týkajúce sa kvót a štruktúry lovu.“
- 17 Ustanovenie § 22 zákona o poľovníctve, nazvaného „Kvóty a štruktúra lovu“, v odseku 2 stanovuje:
- „Úrad pre životné prostredie každoročne stanoví kvóty na lov medveďa hnedého, vlka, rysa a tuleňa šedého na základe správ uvedených v § 21 ods. 4 tohto zákona, ako aj na základe návrhu predloženého radou pre poľovníctvo.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 18 Dňa 4. októbra 2012 prijal estónsky minister životného prostredia „Akčný plán na ochranu a manažment veľkých šeliem [*Canis lupus* (vlk), *Lynx lynx* (rys) a *Ursus arctos* (medveď hnedý)] na obdobie rokov 2012 – 2021“ (ďalej len „akčný plán na obdobie rokov 2012 – 2021“).
- 19 Akčný plán na obdobie rokov 2012 – 2021 uvádzal, že stav ochrany estónskych populácií veľkých mäsožravcov možno považovať za priaznivý a jeho cieľom bolo okrem iného zachovať priaznivý stav ochrany vlka tak na úrovni estónskej populácie, ako aj baltskej populácie tohto živočíšneho druhu. Na tento účel tento akčný plán stanovoval ako cieľ zachovať každý rok pred začiatkom poľovníckej sezóny 15 až 25 svoriek vlka zahŕňajúcich mláďatá tak, aby celková populácia druhu na estónskom území bola približne 150 až 250 jedincov. V tomto rozmedzí sa mali stanoviť ročné cieľové údaje podľa výsledkov monitoringu a veľkosť populácie sa mala prostredníctvom lovu udržať v tomto rozmedzí. Cieľom bolo tiež znížiť škody spôsobené vlkom, najmä uprednostňovaním lovu v oblastiach, v ktorých spôsobil škody.
- 20 Podľa uvedeného akčného plánu je baltská populácia vlka sama osebe súčasťou euroázijskej populácie tohto živočíšneho druhu, ktorého územie prirodzeného výskytu sa rozprestiera v Estónsku, Lotyšsku, Litve, na severovýchode Poľska, v Bielorusku, na severnej Ukrajine a v niektorých ruských regiónoch. V tom istom akčnom pláne sa uvádza približný počet vlkov prítomných v Lotyšsku a Litve v roku 2008, ako aj v ruských regiónoch susediacich s Estónskom v roku 2010. Spresňoval tiež, že hoci Lotyšská republika, Fínska republika, ako aj Bieloruská

republika prijali plány ochrany alebo zachovania a manažmentu vlka a také plány sa pripravovali v Litovskej republike a Poľskej republike, v Rusku také plány naopak chýbali. Akčný plán na obdobie rokov 2012 – 2021 okrem toho uvádzal možnosť lovu vlka v týchto členských štátoch a tretích krajinách. V oblasti medzinárodnej spolupráce tento akčný plán zdôrazňoval najmä účasť Estónskej republiky v pracovnej skupine Medzinárodnej únie na ochranu prírody (ďalej len „IUCN“), ako aj existenciu kontaktov udržiavaných zástupcom tohto členského štátu so svojimi lotyšskými, litovskými, poľskými, fínskymi, švédskymi, nórskymi a ruskými partnermi. Uvedený akčný plán tiež predpokladal zavedenie pravidelnej výmeny informácií medzi Estónskou republikou a Lotyšskou republikou o kvantitatívnom vývoji populácie veľkých mäsožravcov a o kvótach na lov, ako aj aktívnu účasť Estónskej republiky na medzinárodných projektoch spojených s organizáciou ochrany a manažmentom veľkých mäsožravcov.

- 21 Úrad pre životné prostredie výnosom z 29. októbra 2020, prijatým na základe § 22 ods. 2 zákona o poľovníctve, stanovil prvú časť kvóty na lov vlkov na poľovnú sezónu 2020/2021 v Estónsku na 140 jedincov rozdelených do 20 oblastí hospodárenia, pričom uprednostnil oblasti poľnohospodárskeho chovu a oblasti, v ktorých tento živočíšny druh spôsobil škody.
- 22 Žalobca vo veci samej, estónske združenie na ochranu životného prostredia, podal žalobu na Tallinna Halduskohus (Správny súd Tallinn, Estónsko), ktorou sa domáha zrušenia tohto výnosu. Na podporu tejto žaloby najmä uviedol, že v Estónsku nemožno stav ochrany vlka považovať za „priaznivý“ v zmysle § 3 zákona o ochrane prírody a že povolenie lovu 140 vlkov by ešte viac sťažilo dosiahnutie cieľa zabezpečiť zachovanie alebo obnovenie priaznivého stavu ochrany tohto druhu.
- 23 Tallinna Halduskohus (Správny súd Tallinn) rozsudkom z 1. októbra 2021 túto žalobu zamietol.
- 24 Toto zamietavé rozhodnutie potvrdil Tallinna Ringkonnakohus (Krajský súd Tallinn, Estónsko).
- 25 Na Riigikohus (Najvyšší súd, Estónsko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, žalobca vo veci samej podal kasačnú sťažnosť proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu.
- 26 Vnútroštátny súd sa po prvé pýta, či v prípade, že členský štát prijme opatrenia na riadenie podľa článku 14 smernice „o biotopoch“, treba na účely overenia zlučiteľnosti týchto opatrení s cieľom zabezpečiť zachovanie alebo obnovu „priaznivého stavu ochrany“ tohto druhu v zmysle článku 1 písm. i) druhého odseku tejto smernice zohľadniť stav ochrany populácie tohto druhu, ktorá sa nachádza na území dotknutého členského štátu, alebo či je možné zohľadniť stav ochrany populácie nachádzajúcej sa na území iných členských štátov Európskej únie, v tomto prípade baltskú populáciu.
- 27 Uvedený súd v tejto súvislosti poznamenáva, že hoci nie je sporný „priaznivý“ stav ochrany baltskej populácie vlka, žalobca vo veci samej, opierajúc sa o posúdenie IUCN, tvrdí, že estónsku populáciu vlka nemožno považovať za populáciu v takomto stave ochrany.
- 28 V tejto súvislosti vnútroštátny súd po druhé poznamenáva, že podľa jeho vedomostí na účely ochrany predmetnej populácie vlka neexistuje žiadna forma oficiálnej spolupráce medzi členskými štátmi, na území ktorých sa nachádza územie prirodzeného výskytu tejto populácie, ale existuje len neformálna komunikácia medzi vedcami.

- 29 Po tretie si vnútroštátny súd kladie otázku, najmä vzhľadom na rozsudky zo 14. júna 2007, Komisia/Fínsko (C-342/05, EU:C:2007:341), a z 23. apríla 2020, Komisia/Fínsko (Jarný lov samca kajky morskej) (C-217/19, EU:C:2020:291), či populáciu druhu, ktorý je, pokiaľ ide o členský štát, klasifikovaný v kategórii „zraniteľný“ na červenom zozname ohrozených druhov IUCN (ďalej len „červený zoznam IUCN“) možno považovať za populáciu v „priaznivom stave ochrany“ v zmysle smernice o biotopoch. V tejto súvislosti uvádza, že v akčnom pláne vypracovanom na obdobie rokov 2022 – 2031 sa v nadväznosti na akčný plán na obdobie rokov 2012 – 2021 baltská populácia vlka považuje za patriacu do kategórie „menej ohrozené“ (LC) červeného zoznamu IUCN, zatiaľ čo estónska populácia tohto druhu sa kvalifikuje ako „zraniteľná“ (VU) a mala by sa dokonca považovať za „ohrozenú“ (EN), ak by sa nezohľadnili susediace populácie.
- 30 Napokon po štvrté vnútroštátny súd uvádza, že v rámci sporu vo veci samej Úrad pre životné prostredie a Agentúra pre životné prostredie vždy tvrdili, že zvýšenie počtu vlkov by viedlo k značnému sociálnemu a hospodárskemu napätiu. Jedným z hlavných argumentov uvádzaných na odôvodnenie povolenia lovu vlkov je totiž potreba znížiť škody spôsobené týmto živočíšnym druhom, najmä na dobytku.
- 31 Za týchto podmienok Riigikohus (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa článok 14 ods. 1 [smernice ‚o biotopoch‘] vykladať v tom zmysle, že z neho vyplýva povinnosť zabezpečiť pri prijímaní opatrení uvedených v tomto ustanovení priaznivý stav ochrany v zmysle článku 1 písm. i) tej istej smernice pre regionálnu populáciu určitého druhu prítomnú v určitom členskom štáte, alebo možno zohľadniť stav ochrany celej populácie, prítomnej na území členských štátov Európskej únie?
 2. Ak je prípustné zohľadniť stav ochrany celej populácie prítomnej na území členských štátov Únie, má sa [smernica ‚o biotopoch‘] v takom prípade vykladať v tom zmysle, že vyžaduje formálnu spoluprácu medzi členskými štátmi, ktorých súčasťou je územie výskytu populácie, na účely ochrany tejto populácie, alebo stačí, aby sa členský štát, ktorý prijme opatrenia uvedené v článku 14 [smernice ‚o biotopoch‘], informoval o stave populácie tohto druhu v iných dotknutých členských štátoch alebo stanovil na tento účel podmienky vo svojom vnútroštátnom pláne riadenia?
 3. Možno článok 1 písm. i) [smernice ‚o biotopoch‘] vykladať v tom zmysle, že regionálna populácia druhu, ktorý je podľa [červeného zoznamu IUCN] zaradený do stupňa ohrozenia ‚zraniteľný‘ (VU [vulnerable]), sa môže považovať za nachádzajúcu sa v priaznivom stave ochrany v zmysle [smernice ‚o biotopoch‘]?
 4. Možno článok 1 písm. i) [smernice ‚o biotopoch‘] v spojení s článkom 2 ods. 3 tej istej smernice vykladať v tom zmysle, že pri určovaní priaznivého stavu ochrany určitého druhu možno vziať do úvahy aj hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej až tretej otázke

- 32 Svojimi prvými tromi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 1 písm. i) smernice „o biotopoch“ vykladať v tom zmysle, že zaradenie populácie živočíšneho druhu prítomného na území členského štátu do kategórie „zraniteľný“ v červenom zozname IUCN vylučuje, aby sa stav ochrany tohto druhu na území tohto členského štátu považoval za „priaznivý“ v zmysle tohto ustanovenia. Okrem toho sa tento súd v podstate pýta, či sa má tento článok 1 písm. i) vykladať v tom zmysle, že prijatie členským štátom opatrení na riadenie podľa článku 14 ods. 1 tejto smernice zahŕňa povinnosť zabezpečiť priaznivý stav ochrany populácie tohto druhu prítomného na území tohto členského štátu, alebo či tento členský štát môže zohľadniť stav ochrany celej populácie, ktorej územie prirodzeného výskytu presahuje územie uvedeného členského štátu, a prípadne, v akom rozsahu a za akých podmienok.
- 33 Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 12 smernice „o biotopoch“ v spojení s jej písmenom a) prílohy IV vlk patrí medzi druhy „európskeho významu“, ktorému v zmysle tohto článku 12 treba zabezpečiť „prísnu ochranu“.
- 34 Táto príloha IV písm. a) však z tejto prísnej ochrany vylučuje najmä estónske populácie vlka.
- 35 Tieto populácie sú tak zapísané do prílohy V písm. a) k smernici „o biotopoch“ ako živočíšny druh, o ktorý má Spoločenstvo záujem a ktorých chytanie vo voľnej prírode a využívanie môžu podliehať správnym opatreniam, a preto sa na ne vzťahuje článok 14 tejto smernice.
- 36 Pokiaľ ide o regulačné opatrenia, ktorých predmetom môžu byť druhy uvedené v prílohe V k smernici „o biotopoch“, treba uviesť, že podľa článku 14 ods. 1 tejto smernice, „ak to členské štáty na základe dohľadu stanoveného v článku 11 považujú za potrebné, prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, že odoberanie vzoriek druhov divokej fauny a flóry, uvedených v prílohe V, vo voľnej prírode, ako aj ich využitie je zlučiteľné s ich zachovávaním v priaznivom stave ochrany“.
- 37 Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že členské štáty disponujú určitou mierou voľnej úvahy pri určení potreby prijať opatrenia podľa tohto ustanovenia, ktoré môžu obmedziť využívanie druhov uvedených v prílohe V k smernici „o biotopoch“ (rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 53).
- 38 Táto miera voľnej úvahy je však obmedzená povinnosťou dbať na to, aby odchyt jedincov druhov vo voľnej prírode a využívanie týchto jedincov boli zlučiteľné so zachovaním priaznivého stavu ochrany tohto druhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 55).
- 39 Treba totiž pripomenúť, že cieľom každého opatrenia prijatého členským štátom na základe smernice „o biotopoch“ musí byť v súlade s článkom 2 ods. 2 tejto smernice zachovanie alebo obnovenie priaznivého stavu ochrany živočíšnych druhov európskeho významu (rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 56).
- 40 Okrem toho, ako vyplýva z pätnásteho odôvodnenia smernice „o biotopoch“, normotvorca Únie usudzoval, že pre určité druhy fauny a flóry by sa mal stanoviť všeobecný systém ochrany, že by sa mali prijať opatrenia na riadenie určitých druhov, „ak si to vyžaduje stav ochrany“, vrátane zákazu určitých spôsobov odchytu alebo usmrčovania, pričom by sa mala stanoviť možnosť

výnimiek za určitých podmienok. Ako to potvrdzuje formulácia „ak to odôvodňuje ich stav ochrany“, prijatie takýchto opatrení teda musí byť odôvodnené potrebou zachovania alebo obnovenia priaznivého stavu ochrany dotknutého druhu (rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 57).

- 41 Ak sa však živočíšny druh nachádza v nepriaznivom stave ochrany, príslušné orgány musia prijať opatrenia v zmysle článku 14 smernice „o biotopoch“ tak, aby zlepšili stav ochrany tohto druhu do takej miery, že jeho populácie v budúcnosti trvale dosiahnu priaznivý stav ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 69).
- 42 Napokon posúdenie stavu ochrany druhu a vhodnosti prijatia opatrení založených na článku 14 smernice „o biotopoch“ sa musí vykonať najmä s prihliadnutím na najnovšie vedecké údaje získané vďaka dohľadu stanovenému v článku 11 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 65). V tejto súvislosti podľa zásady predchádzania škodám zakotvenej v článku 191 ods. 2 ZFEÚ, ak po preskúmaní najlepších dostupných vedeckých údajov pretrváva neistota o tom, či je využívanie druhu európskeho významu zlučiteľné s jeho zachovaním v priaznivom stave ochrany, dotknutý členský štát sa musí zdržať povolenia takéhoto využívania (rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 72 a citovaná judikatúra).
- 43 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že v akčnom pláne na obdobie rokov 2012 – 2021 sa stav ochrany vlka v Estónsku považoval za priaznivý. V tejto súvislosti boli okrem iného zohľadnené skutočnosti týkajúce sa susedných členských štátov a tretích krajín uvedené v bode 20 tohto rozsudku.
- 44 Vnútroštátny súd však najmä uvádza, že v neskoršom akčnom pláne vypracovanom na obdobie rokov 2022 – 2031 je estónska populácia vlka klasifikovaná ako „zraniteľná“ v červenom zozname IUCN, teda ako populácia, ktorá je podľa definície uvedenej v usmerneniach pre používanie kategórií a kritérií červeného zoznamu IUCN „vystavená vysokému riziku vyhynutia vo voľnej prírode“.
- 45 V tejto súvislosti treba na jednej strane pripomenúť, že pojem „stav ochrany druhu“ je definovaný v článku 1 písm. i) prvom odseku smernice „o biotopoch“ ako súhrn vplyvov pôsobiacich na príslušné druhy, ktoré môžu ovplyvniť jeho dlhodobé rozdelenie a prebytok ich populácií v rámci územia uvedeného v článku 2 tejto smernice.
- 46 Na druhej strane treba uviesť, že v súlade s článkom 1 písm. i) druhým odsekom uvedenej smernice sa stav ochrany druhu považuje za priaznivý, ak sú splnené tri kumulatívne podmienky. Po prvé údaje o dynamike populácie príslušného druhu musia indikovať, že sa tento druh sám dlhodobo udržuje vo svojom prirodzenom biotope ako životaschopný komponent. Po druhé územie prirodzeného pohybu tohto druhu sa nesmie zmenšovať, ani sa pravdepodobne v dohľadnej budúcnosti nezmenší. Po tretie je potrebné, aby existoval a pravdepodobne bude ďalej existovať dostatočne veľký prirodzený biotop na dlhodobé udržanie jeho populácií (rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 60 a citovaná judikatúra).
- 47 Z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa článku 16 smernice „o biotopoch“, ktorý umožňuje členským štátom odchyliť sa od ustanovení článkov 12 až 15 tejto smernice a ktorého uplatňovanie závisí okrem iného aj od zachovania populácií dotknutých druhov v priaznivom stave ochrany na území ich prirodzeného výskytu, vyplýva, že tento stav musí existovať a musí byť posúdený v prvom rade a nevyhnutne na miestnej a vnútroštátnej úrovni tak, aby nepriaznivý

stav ochrany na území členského štátu alebo jeho časti nebol zatajený v dôsledku účinku posúdenia vykonaného len na cezhraničnej úrovni, z ktorého by vyplývalo, že uvedený druh sa nachádza v priaznivom stave ochrany (rozsudok z 11. júla 2024, WWF Österreich a i., C-601/22, EU:C:2024:595, bod 57).

- 48 To isté nevyhnutne platí v rámci vykonávania článku 14 smernice „o biotopoch“. Ako totiž uviedla generálna advokátka v bodoch 39 a 40 svojich návrhov, ak stav ochrany druhu nie je priaznivý v členskom štáte, na ktorého území sa aspoň potenciálne rozprestiera jeho územie prirodzeného výskytu, tento druh tam nemôže plniť svoju ekologickú funkciu alebo ju aspoň nemôže plniť v celom rozsahu, a to ani vtedy, keď je populácia dotknutého druhu prítomná v tomto členskom štáte súčasťou populácie, ktorej stav ochrany je priaznivý.
- 49 Pokiaľ však ide v prvom rade o skutočnosť, že estónska populácia vlka je zaradená do kategórie „zraniteľná“ červeného zoznamu IUCN, treba konštatovať, že ako uviedla generálna advokátka v bode 85 svojich návrhov, na účely definície pojmu „stav ochrany druhu“ ani článok 1 písm. i) smernice „o biotopoch“, ani žiadne iné ustanovenie tejto smernice neodkazujú na červený zoznam IUCN alebo na kritériá, podľa ktorých je tento zoznam vypracovaný ako ukazovateľ priaznivého stavu ochrany druhu alebo nie.
- 50 Okrem toho, ako uviedla Európska komisia vo svojich písomných pripomienkach, metóda posudzovania použitá na účely klasifikácie druhov v červenom zozname IUCN sa líši od metódy, ktorá sa má uplatniť podľa článku 1 písm. i) smernice „o biotopoch“.
- 51 Z tohto dôvodu, ako v podstate zdôraznila generálna advokátka v bode 86 svojich návrhov, hoci údaje, kritériá a posúdenia, ktoré viedli ku klasifikácii druhu na červenom zozname IUCN, môžu byť súčasťou vedeckých údajov, ktoré dotknutý členský štát musí zohľadniť na účely svojho vlastného posúdenia [pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. júna 2007, Komisia/Fínsko, C-342/05, EU:C:2007:341, body 26 a 27; z 23. apríla 2020, Komisia/Fínsko (Jarný lov samca kajky morskej), C-217/19, EU:C:2020:291, body 77 až 88, ako aj z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, body 65 a 78], klasifikácia druhu na červenom zozname IUCN, konkrétne v kategórii „zraniteľný“ na vnútroštátnej úrovni, sama osebe nevylučuje, aby sa stav ochrany uvedeného druhu na území dotknutého členského štátu napriek tomu považoval za priaznivý, ak sú splnené kumulatívne podmienky stanovené v článku 1 písm. i) druhom odseku smernice „o biotopoch“.
- 52 Pokiaľ ide v druhom rade o tieto posledné uvedené podmienky, treba poznamenať, že na určenie, či je stav ochrany druhu na území členského štátu priaznivý, môžu byť relevantné údaje týkajúce sa populácií tohto druhu v iných členských štátoch alebo dokonca v tretích krajinách. Bude to tak najmä v prípade chránených živočíšnych druhov, ktoré obývajú rozsiahle územia, ako je vlk, a ktorých „územie prirodzeného výskytu“, ktoré je jedným z kritérií, ktoré treba zohľadniť pri určení, či je stav ochrany určitého druhu priaznivý, je preto širšie ako geografický priestor, v ktorom sa nachádzajú fyzikálne alebo biologické faktory dôležité pre ich život a reprodukciu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. júla 2024, ASCEL, C-436/22, EU:C:2024:656, bod 61 a citovanú judikatúru).
- 53 Ako totiž v podstate uviedla generálna advokátka v bodoch 48 až 52 svojich návrhov, najmä v prípade živočíšneho druhu, akým je vlk, budú relevantné populácie tohto druhu prítomné aj v členských štátoch alebo tretích krajinách susediacich s členským štátom, ktorý zamýšľa prijať opatrenia na riadenie podľa článku 14 ods. 1 smernice „o biotopoch“ na overenie týmto posledným uvedeným členským štátom toho, či je stav ochrany populácie tohto druhu prítomnej

- na jeho území priaznivý alebo nie, pokiaľ dochádza k výmenám medzi týmito populáciami, pričom takéto výmeny môžu predstavovať vplyv, ktorý, pôsobením na druh môže dlhodobo ovplyvniť rozšírenie a veľkosť tejto poslednej uvedenej populácie na tomto území v zmysle článku 1 písm. i) prvého odseku tejto smernice.
- 54 Takéto výmeny môžu v skutočnosti najmä kompenzovať straty jedincov druhu v dôsledku imigrácie alebo naopak zmierniť nadmerný rast populácie tohto druhu v dotknutom členskom štáte emigráciou. Tieto výmeny môžu medzi iným posilniť genetickú variabilitu tejto populácie.
- 55 Okrem toho, ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 53 svojich návrhov, výmeny medzi populáciami členských štátov alebo tretích krajín, ktoré sú súčasťou tej istej populácie, v tomto prípade baltská populácia vlka, či dokonca euroázijská populácia tohto živočíšneho druhu, môžu byť dokonca nevyhnutnou podmienkou na zachovanie tohto druhu, najmä pokiaľ ide o populácie prítomné v členských štátoch, ktorých rozloha je relatívne malá, takže prirodzený biotop, ktorý tam môže tento druh nájsť, je príliš malý na zabezpečenie životaschopnosti populácie. V takom prípade môže dotknutý druh zabezpečiť svoje prežitie v takomto členskom štáte len vtedy, ak jeho populácia, ktorá by nebola životaschopná, ak by zostala izolovaná, udržiava sústavné výmeny s populáciami toho istého druhu prítomnými v susedných členských štátoch alebo tretích krajinách. Zohľadnenie týchto výmen tak umožňuje stanoviť, že tri kumulatívne podmienky priaznivého stavu ochrany stanovené v článku 1 písm. i) druhom odseku smernice „o biotopoch“ sú, pokiaľ ide o túto populáciu, splnené.
- 56 Vzhľadom na to treba zdôrazniť, že ako vyplýva zo znenia tohto ustanovenia pripomenutého v bode 46 tohto rozsudku, na to, aby sa stav ochrany druhu považoval za priaznivý, nestačí, že údaje týkajúce sa dynamiky populácie dotknutého druhu naznačujú, že tento druh naďalej predstavuje životaschopný prvok prirodzených biotopov, ku ktorým patrí, že územie prirodzeného výskytu uvedeného druhu sa nezmenšuje a že existuje dostatočne veľký biotop na to, aby sa jeho populácie dlhodobo zachovali. Ďalej je potrebné, aby po prvé, údaje týkajúce sa dynamiky populácie príslušného druhu indikovali, že tento druh môže dlhodobo predstavovať životaschopný prvok prirodzených biotopov, ku ktorým patrí, po druhé územiu prirodzeného výskytu tohto druhu v dohľadnej budúcnosti nehrozí zmenšenie, a po tretie pravdepodobne bude ďalej existovať dostatočne veľký prirodzený biotop na dlhodobé udržanie jeho populácií.
- 57 V dôsledku toho, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bode 59 svojich návrhov, za predpokladu uspokojivej súčasnej situácie z hľadiska týchto kritérií je ešte potrebné uistiť sa, že táto situácia bude trvalá, aby bolo možné konštatovať, že stav ochrany určitého druhu je priaznivý.
- 58 V tejto súvislosti treba po prvé zohľadniť najmä akúkoľvek predvídateľnú zmenu, ktorá by mohla ovplyvniť výmeny medzi populáciou prítomnou v dotknutom členskom štáte a inými populáciami, ktoré sú súčasťou tej istej populácie.
- 59 Prebiehajúca výstavba hraničných oplotení medzi Estónskou republikou, Lotyšskou republikou, Litovskou republikou na jednej strane a Bieloruskou republikou a Ruskou federáciou na druhej strane, na ktorú poukazuje vnútroštátny súd, predstavuje takúto zmenu. Tieto oplotenia totiž môžu ovplyvniť výmeny medzi populáciami dotknutého druhu prítomnými v týchto členských štátoch na jednej strane a populáciami tohto druhu prítomnými v Bielorusku a Rusku na druhej strane.
- 60 Po druhé treba zohľadniť úroveň právnej ochrany, ktorú požíva dotknutý druh v susedných členských štátoch a tretích krajinách.

- 61 Trvalý charakter výmen medzi populáciou dotknutého druhu prítomného v členskom štáte a populáciami tohto druhu nachádzajúcimi sa v iných členských štátoch možno v zásade predpokladať, keďže na tieto posledné uvedené členské štáty sa rovnako ako na prvý členský štát vzťahujú požiadavky smernice o biotopoch.
- 62 Naproti tomu, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bodoch 63 a 64 svojich návrhov, ak v tretej krajine neexistuje ochrana porovnateľná s ochranou, ktorú zaručuje smernica „o biotopoch“ alebo prinajmenšom Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť, podpísaný 19. septembra 1979 v Berne (Ú. v. ES L 38, 1982, s. 3; Mim. vyd. 11/014, s. 282), neexistuje žiadna právna záruka proti budúcemu zhoršeniu populácií prítomných v tejto tretej krajine, a teda výmen s populáciou dotknutého členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2024, WWF Österreich a i., C-601/22, EU:C:2024:595, body 62 a 63, ako aj citovanú judikatúru).
- 63 Napokon po tretie, ako uviedla generálna advokátka v bode 67 svojich návrhov, váha, ktorú treba priznať vzťahom s populáciami susedných členských štátov a tretích krajín, bude o to väčšia, ak tieto členské štáty a tretie krajiny nielen uplatňujú porovnateľné režimy právnej ochrany, ale spolupracujú s dotknutým členským štátom na účely ochrany dotknutého druhu a koordinujú s ním napríklad svoje ochranné opatrenia tak, aby optimalizovali výmeny medzi dotknutými populáciami.
- 64 Okrem toho s cieľom zabezpečiť, ako bolo pripomenuté v bode 38 tohto rozsudku, aby odber jedincov druhu vo voľnej prírode a využívanie týchto jedincov boli zlučiteľné s udrжанím priaznivého stavu ochrany tohto druhu, môže byť nevyhnutné, aby členský štát, na ktorého území sa nachádza populácia vlka tvoriaca časť populácie, ktorej územie prirodzeného výskytu presahuje toto štátne územie, ak zamýšľa zohľadniť výmeny medzi populáciou vlka prítomnou na uvedenom území a populáciami vlka prítomnými v susedných členských štátoch alebo tretích krajinách, zdieľal s týmito poslednými uvedenými krajinami informácie o cezhraničných pohyboch pozorovaných u exemplárov tohto druhu, ako aj o opatreniach na riadenie, ktoré tieto členské štáty alebo tretie krajiny prijímajú alebo zamýšľajú prijať v súvislosti s populáciami prítomnými na ich príslušných územiach. Na jednej strane totiž takéto výmeny informácií môžu spresniť posúdenie veľkosti svojej vlastnej populácie dotknutým členským štátom. Na druhej strane informovanie sa o opatreniach na riadenie uplatňovaných alebo plánovaných príslušnými členskými štátmi alebo tretími krajinami môže byť nevyhnutné na to, aby sa tento členský štát mohol ubezpečiť, že dotknutý druh možno na jeho území skutočne považovať za druh v priaznivom stave ochrany. Napokon informácie o opatreniach uplatňovaných alebo plánovaných susednými členskými štátmi alebo tretími krajinami môže členský štát potrebovať na to, aby sa ubezpečil, že opatrenia, ktoré zamýšľa prijať v súvislosti s týmto druhom, budú zlučiteľné so zachovaním priaznivého stavu ochrany tohto druhu na svojom území.
- 65 Vnútroštátnemu súdu prináleží určiť, či vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 45 až 64 tohto rozsudku bolo možné považovať stav ochrany vlka v Estónsku za priaznivý v čase prijatia akčného plánu na obdobie rokov 2012 – 2021, a prípadne, či opatrenia na riadenie, o ktorých sa rozhodlo vo výnose, o ktorý ide vo veci samej, uvedenom v bode 21 tohto rozsudku, boli zlučiteľné so zachovaním vlka v tomto stave.

- 66 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na prvú až tretiu otázku odpovedať tak, že článok 1 písm. i) smernice „o biotopoch“ sa má vykladať v tom zmysle, že:
- zaradenie populácie živočíšneho druhu prítomného na území členského štátu do kategórie „zraniteľný“ v červenom zozname IUCN nevyklučuje, aby sa stav ochrany tohto druhu na území tohto členského štátu považoval za „priaznivý“ v zmysle tohto ustanovenia,
 - priaznivý stav ochrany uvedeného druhu musí existovať a musí byť posúdený v prvom rade a nevyhnutne na miestnej a vnútroštátnej úrovni. V rámci posúdenia, či je stav ochrany živočíšneho druhu, ktorý je súčasťou populácie, ktorej územie prirodzeného výskytu presahuje územie tohto členského štátu, „priaznivý“ v zmysle článku 1 písm. i) tejto smernice, na účely prijatia opatrení na riadenie podľa článku 14 ods. 1 uvedenej smernice, však tento členský štát môže zohľadniť výmeny medzi populáciou dotknutého druhu prítomnou na jeho území na jednej strane a populáciami tohto druhu prítomnými v susedných členských štátoch alebo tretích krajinách na strane druhej. Na účely posúdenia významu, ktorý sa má udeliť takýmto výmenám, musí dotknutý členský štát zohľadniť najmä všetky predvídateľné a pravdepodobné zmeny, ktoré môžu ovplyvniť tieto výmeny, úroveň právnej ochrany zaručenej týmito inými členskými štátmi a tretími krajinami, ako aj stupeň spolupráce medzi ich príslušnými orgánmi.

O štvrtej otázke

- 67 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 1 písm. i) smernice „o biotopoch“ v spojení s článkom 2 ods. 3 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že v rámci posúdenia stavu ochrany živočíšneho druhu na účely prijatia opatrení na riadenie podľa článku 14 uvedenej smernice možno zohľadniť hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky, ako aj regionálne a miestne charakteristiky v zmysle tohto článku 2 ods. 3.
- 68 Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 73 až 79 svojich návrhov, hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky, ako aj regionálne a miestne charakteristiky, ktorými sa vyznačuje situácia členského štátu, môžu byť relevantné na určenie toho, či stav ochrany druhu prítomného na jeho území je alebo nie je priaznivý v zmysle článku 1 písm. i) smernice „o biotopoch“. Takéto požiadavky a charakteristiky totiž môžu byť súčasťou vplyvov, ktoré pôsobením na druh môžu dlhodobo ovplyvniť rozšírenie a veľkosť jeho populácií na území uvedenom v článku 2 ods. 1 tejto smernice.
- 69 Ako však v podstate zdôraznila aj generálna advokátka v bodoch 80 až 82 svojich návrhov, ak nie sú splnené všetky tri kumulatívne podmienky stanovené v článku 1 písm. i) druhom odseku smernice „o biotopoch“, stav ochrany dotknutého druhu nemožno v žiadnom prípade považovať za priaznivý. Ak by sa totiž členské štáty mohli domnievať, že hoci tieto podmienky nie sú splnené, stav ochrany dotknutého druhu treba napriek tomu považovať za priaznivý z dôvodu požiadaviek alebo charakteristík, na ktoré odkazuje článok 2 ods. 3 uvedenej smernice, ohrozilo by to dosiahnutie cieľa ochrany druhu uvedeného v odseku 2 tohto článku 2 (pozri analogicky rozsudky zo 7. novembra 2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, bod 23, a zo 14. januára 2010, Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10, bod 31).
- 70 Z rovnakého dôvodu sa nemožno odvolávať na hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky, ako aj na regionálne a miestne charakteristiky uvedené v článku 2 ods. 3 smernice „o biotopoch“, ktorý navyše nepredstavuje autonómnu odchýlku od všeobecného systému ochrany zavedeného touto smernicou (rozsudok zo 14. januára 2010, Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10, bod 32), na účely vylúčenia povinnosti dbať na to, aby odber jedincov druhu vo voľnej prírode a využívanie

týchto jedincov boli zlučiteľné s udržaním priaznivého stavu ochrany tohto druhu, povinnosť, ktorá, ako bolo uvedené v bode 38 tohto rozsudku, obmedzuje mieru voľnej úvahy, ktorou disponujú členské štáty podľa článku 14 uvedenej smernice. Členské štáty sú v zásade oprávnené zohľadniť tieto požiadavky a charakteristiky len v medziach tejto miery voľnej úvahy.

- 71 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 1 písm. i) smernice „o biotopoch“ v spojení s článkom 2 ods. 3 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že v rámci posúdenia stavu ochrany živočíšneho druhu na účely prijatia opatrení na riadenie podľa článku 14 uvedenej smernice možno zohľadniť hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky, ako aj regionálne a miestne charakteristiky v zmysle tohto článku 2 ods. 3, ak tieto požiadavky a charakteristiky predstavujú vplyvy, ktoré pôsobením na druh môžu dlhodobo ovplyvniť rozšírenie a veľkosť jeho populácií na území uvedenom v článku 2 ods. 1 tejto istej smernice. Stav ochrany uvedeného druhu však nemožno považovať za priaznivý z dôvodu týchto požiadaviek a charakteristík, ak nie sú splnené tri kumulatívne podmienky uvedené v druhom odseku tohto článku 1 písm. i).

O trovách

- 72 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdný dvor (piata komora) rozhodol takto:

- 1. Článok 1 písm. i) smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, zmenenej smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013,**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

- **zaradenie populácie živočíšneho druhu prítomného na území členského štátu do kategórie „zraniteľný“ (VU) v červenom zozname ohrozených druhov Medzinárodnej únie na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN) nevylučuje, aby sa stav ochrany tohto druhu na území tohto členského štátu považoval za „priaznivý“ v zmysle tohto ustanovenia,**
- **priaznivý stav ochrany uvedeného druhu musí existovať a musí byť posúdený v prvom rade a nevyhnutne na miestnej a vnútroštátnej úrovni. V rámci posúdenia, či je stav ochrany živočíšneho druhu, ktorý je súčasťou populácie, ktorej územie prirodzeného výskytu presahuje územie tohto členského štátu, „priaznivý“ v zmysle článku 1 písm. i) smernice 92/43 v znení zmien na účely prijatia opatrení na riadenie podľa článku 14 ods. 1 uvedenej smernice, však tento členský štát môže zohľadniť výmeny medzi populáciou dotknutého druhu prítomnou na jeho území na jednej strane a populáciami tohto druhu prítomnými v susedných členských štátoch alebo tretích krajinách na strane druhej. Na účely posúdenia významu, ktorý sa má udeliť takýmto výmenám, musí dotknutý členský štát zohľadniť najmä všetky predvídateľné a pravdepodobné zmeny, ktoré môžu ovplyvniť tieto výmeny, úroveň právnej ochrany**

zaručenej týmito inými členskými štátmi a tretími krajinami, ako aj stupeň spolupráce medzi ich príslušnými orgánmi.

2. Článok 1 písm. i) smernice 92/43, zmenenej smernicou 2013/17, v spojení s článkom 2 ods. 3 smernice 92/43 v znení zmien

sa má vykladať v tom zmysle, že:

v rámci posúdenia stavu ochrany živočíšneho druhu na účely prijatia opatrení na riadenie podľa článku 14 smernice 92/43 v znení zmien možno zohľadniť hospodárske, sociálne a kultúrne požiadavky, ako aj regionálne a miestne charakteristiky v zmysle tohto článku 2 ods. 3, ak tieto požiadavky a charakteristiky predstavujú vplyvy, ktoré pôsobením na druh môžu dlhodobo ovplyvniť rozšírenie a veľkosť jeho populácií na území uvedenom v článku 2 ods. 1 smernice 92/43 v znení zmien. Stav ochrany uvedeného druhu však nemožno považovať za priaznivý z dôvodu týchto požiadaviek a charakteristík, ak nie sú splnené tri kumulatívne podmienky uvedené v druhom odseku tohto článku 1 písm. i).

Podpisy